

Sygn. akt *V Ca 2506/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ada Sędrowska
Sędziowie:	SSO Anna Strączyńska (spr.) SSR del. Iwona Lizakowska - Bytof
Protokolant:	sekr. sądowy Przemysław Sulich

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa H. S.

przeciwko Skarbowi Państwa-Ministrowi Skarbu Państwa i Skarbowi Państwa-Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie

z dnia 28 lutego 2014 r., sygn. akt VI C 2247/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od H. S. na rzecz Skarbu Państwa-Ministra Skarbu Państwa i Skarbu Państwa-Ministra Pracy i Polityki Społecznej kwoty po 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt. V Ca 2506/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 stycznia 2013 r. skierowanym do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi H. S. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa kwoty 38.852,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę majątkową powstałą w wyniku wydania aktu normatywnego uznanego za niezgodny z Konstytucją oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w okresie od 15 stycznia 1982 r. do dnia 30 września 2011 r. świadczył na rzecz Wojewódzkiego Ośrodka M. (...) w Ł. pracę w charakterze asystenta rehabilitacji ruchowej. W dniu 30 września 2011 r. na mocy porozumienia stron doszło do rozwiązania stosunku pracy. Powód stwierdził, iż podstawą decyzji o rozwiązaniu

stosunku pracy było działanie ustawodawcy, który ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. dodał do ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS art. 103a, zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. W związku z rozwiązaniem stosunku pracy, działając w porozumieniu z pracodawcą - Wojewódzkim Ośrodkiem M. (...) w Ł. powód rozwiązał stosunek pracy, oczekując ponownego przyjęcia do pracy w celu zachowania praw do przysługujących mu świadczeń emerytalnych. Jednak nie doszło do ponownego nawiązania stosunku pracy, a jedynym źródłem dochodu powoda pozostaje świadczenie emerytalne wypłacane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Powód wskazał, że wyrokiem z 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt K 2/12 orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, dodany przez art. 6 pkt. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób które nabyły prawo do emerytury przed 01 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą przyjętą w art. 2 Konstytucji. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego uprawomocnił się 22 listopada 2012 r. W związku z powyższym H. S. opierając roszczenie o art. 417⁽¹⁾ § 1 kc dochodzi obecnie odszkodowania w wysokości 38.852,01 zł, która to kwota stanowi odzwierciedlenie zarobków uzyskiwanych przez powoda licząc od dnia rozwiązania umowy o pracę do dnia wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, przy uwzględnieniu wysokości ostatniego wynagrodzenia przysługującego powodowi na dzień 30 września 2011 r.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana - Minister Skarbu Państwa, reprezentujący Skarb Państwa wniósł o przekazanie sprawy według właściwości ogólnej do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie. W dalszej kolejności pozwany wniósł o wezwanie do udziału w sprawie Ministra Pracy i Polityki Społecznej jako właściwego reprezentanta Skarbu Państwa w przedmiotowym postępowaniu. Nadto pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwany stwierdził, że nie ma podstawy do odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, ponieważ powód nie wykazał szkody ani związku przyczynowego, nie ma też bezprawności działania organów państwa. Ponadto wyrok Trybunału nie dotyczy powoda.

Postanowieniem z dnia 06 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uznał się niewłaściwym miejscowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie.

W odpowiedzi na pozew Skarbu Państwa - Minister Pracy i Polityki Społecznej wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami procesu, podnosząc identyczne argumenty jak zawarte w treści odpowiedzi na pozew Ministra Skarbu Państwa z dnia 23 lipca 2013 r.

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie oddalił powództwo i odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

W okresie od dnia 15 stycznia 1982 roku do dnia 30 września 2011 roku powód był zatrudniony w Wojewódzkim Ośrodku M. (...) w Ł. w charakterze asystenta rehabilitacji ruchowej w wymiarze całego etatu. W ostatnim roku zatrudnienia (2011 rok) powód otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 2.829,03 zł.

Na mocy decyzji z dnia 21 lipca 2008 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał powodowi emeryturę.

W dniu 30 września 2011 roku na wniosek powoda doszło do rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem w związku z przejściem na emeryturę, po czym H. S. wyraził chęć zatrudnienia go na etacie mgr rehabilitacji z dniem 03 października 2011 roku. Nie został zatrudniony u dotychczasowego pracodawcy.

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o zgromadzone w aktach dokumenty i zeznania powoda, które potwierdziły to co wynikało z materiału zawartego w aktach.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo.

Sąd wskazał, że H. S. żądanie wywodził z faktu wyrządzenia mu szkody na skutek wydania aktu normatywnego, tj. art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, który został uznany za niekonstytucyjny przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie K 2/12.

Sąd Rejonowy przypomniał, że przesłankami odpowiedzialności z art. 417¹ § 1 k.c. są, obok stwierdzenia we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem (Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową, ustawą) aktu normatywnego, także wyrządzenie szkody przez ten akt normatywny oraz związek przyczynowy pomiędzy szkodą a określonym aktem normatywnym

Z dniem 22 listopada 2012 roku utraciły moc przepisy, które w 2011 roku zmuszały do rozwiązywania umowy o pracę tych pracowników, którzy w latach 2009-2010 uzyskali prawo do emerytury. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. (K 2/12) stwierdził, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Trybunał nie badał konstytucyjności obowiązku uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunkiem realizacji nabytego prawa do emerytury, a jedynie weryfikował czy wskazany art. 28 w analizowanym brzmieniu może mieć zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 08 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Trybunał Konstytucyjny wprost wskazał, że rozpatrywana sprawa nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Trybunał nie badał konstytucyjności obowiązku uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunku realizacji nabytego prawa do emerytury, lecz zastosowanie nowej treści ryzyka emerytalnego na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. do osób, które w momencie jej wejścia w życie miały już ustalone i zrealizowane prawo do emerytury.

Zatem, zdaniem Sądu I instancji, o ustaleniu kręgu osób objętych zakresem działania przedmiotowego wyroku decydowała data nabycia po raz pierwszy prawa do świadczenia emerytalnego. Powód nabył prawo do emerytury na podstawie decyzji z dnia 21 lipca 2008 roku z dniem 01 czerwca 2008 roku. Jednocześnie zgodnie z tą decyzją i stanem prawnym wówczas obowiązującym, wypłata emerytury podlegała zawieszeniu, gdyż powód kontynuował zatrudnienie. W treści decyzji wskazano, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć w Oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W dacie ustalenia prawa do emerytury obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jak wskazano w samej treści decyzji warunkiem wypłaty zawieszony emerytury jest wniosek osoby zainteresowanej.

Przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustawy został uchylony na mocy art. 37 pkt 5 lit. b) ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych z dniem 08 stycznia 2009 r.

Przedłożona przez powoda decyzja potwierdzała w sposób jednoznaczny, że wypłata emerytury na rzecz H. S. została zawieszona. Wynikało to wprost z dyspozycji art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym w dniu nabycia prawa do emerytury, który stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Jak wskazał Sąd Rejonowy powód nie wykazał, aby pobierał zawieszoną emeryturę i w jakiej wysokości, co wpływałoby na ewentualną wysokość szkody.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, powód nie był objęty zakresem działania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, albowiem nabył prawo do emerytury przed dniem 08 stycznia 2009 roku.

Sąd Rejonowy stwierdził także, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie również z powodu niewykazania przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu roszczenia powód podniósł, że pomiędzy wydaniem przywołanego przepisu uznanego za niezgodny z Konstytucją a poniesieniem przez niego uszczerbku w majątku istniał adekwatny związek przyczynowy.

Sąd Rejonowy nie podzielił twierdzeń powoda z uwagi na brak udowodnienia takiej tezy. Nie zostało wykazane, że w przypadku powoda nie doznałby on uszczerbku majątkowego, gdyby nie doszło do bezprawności normatywnej. Powód wskazał, że żąda kwoty równej utraconym zarobkom, nie udowodnił jednakże, że zarobki te uzyskiwałby. Sąd pierwszej instancji nie podzielił stanowiska powoda, że skoro pracował tyle lat u pracodawcy to mógłby uzyskiwać u pracodawcy zarobki co najmniej w tej wysokości co przed rozwiązaniem stosunku pracy. Powód miał możliwość kontynuacji zatrudnienia. Z treści pozwu wynikało, że powód dobrowolnie złożył wypowiedzenie umowy o pracę, sam zatem zrzekł się zarobków, których w rozpoznawanej sprawie dochodzi jako utraconych. Brak ponadto dowodów na to, że umowa z powodem byłaby kontynuowana na tych samych warunkach. Pracodawca nie wyraził zgody na ponowne nawiązanie stosunku pracy, zatem brak jest pewności, że nawet pomimo kontynuowania pracy na dotychczasowym stanowisku powód uzyskiwałby wynagrodzenie w tej samej wysokości. Sąd Rejonowy podkreślił, że pracownik jest chroniony przed wypowiedzeniem jedynie do osiągnięcia wieku emerytalnego (65 lat). Właściwie więc sam powód potwierdził, że kontynuowanie umowy o pracę u danego pracodawcy wcale nie było pewne pomimo związania z placówką medyczną od wielu lat. H. S. wskazał, że wypowiedzenie zbiegło się ze zmianami władz u pracodawcy i zostało przez niego wykorzystane do zmian kadrowych. Podobnie nie zostały udowodnione twierdzenia powoda, że jego dotychczasowe stanowisko pozostaje nieobsadzone.

Powód w ocenie Sądu pierwszej instancji nie udowodnił także wysokości szkody, choćby poprzez przedstawienie dowodu na wysokość wynagrodzenia zasadniczego w miesiącu poprzedzającym rozwiązanie umowy o pracę. Nie wykazał także, że od dnia wydania decyzji o przyznaniu świadczenia emerytalnego pobierał emeryturę i w jakiej wysokości.

Z tych względów powództwo jako niezasadne i nie udowodnione podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 102 kpc, uznając, że zachodzi przypadek szczególnie uzasadniony, pozwalający na odstępianie od obciążenia powoda kosztami procesu, pomimo oddalenia powództwa w całości. Kształt wytoczonego powództwa wskazuje na brak świadomości powoda co do bezzasadności dochodzonego roszczenia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, który zaskarżył orzeczenie w całości, zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 417¹ k.c., poprzez uznanie, iż nie zachodzą w niniejszej sprawie przesłanki warunkujące odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody powstałe w związku z wydanym aktem normatywnym,
- art. 361 § 1 k.c. poprzez uznanie, iż nie istnieje związek przyczynowy między powstałą szkodą, a wydanym aktem normatywnym,

2) obrazę przepisów prawa procesowego, tj.:

-art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnej i obiektywnej analizy materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie, w szczególności przez pominięcie zeznań i uwag powoda dotyczących konieczności zwolnienia z

pracy w celu uzyskania świadczeń emerytalnych oraz dokumentów dowodzących pobierania świadczeń emerytalnych przez powoda,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego i uznanie, iż wydanie aktu normatywnego nie spowodowało u powoda uszczerbku majątkowego,

3) błąd w ustaleniach faktycznych poprzez:

- a) uznanie, iż powód nie kontynuowałby zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy,
- b) ustalenie, iż do rozwiązania stosunku pracy doszło za porozumieniem stron i było konsekwencją niezależnego wyboru powoda,
- c) uznanie, iż powód nie pobierał wcześniej świadczeń emerytalnych,
- d) ustalenie, iż na skutek wydania aktu normatywnego - art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, nie doszło do wyrządzenia powodowi szkody.

Wskazując na powyższe zarzuty, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwot objętych złożonym w niniejszej sprawie pozwem, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w zaskarżonym zakresie sądowi I instancji. W razie oddalenia apelacji, H. S. wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania w trybie art. 102 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd I instancji dokonał bowiem prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, a podjęte rozstrzygnięcie znajduje oparcie w obowiązujących przepisach oraz w wywiedzionych na ich podstawie niewadliwych rozważaniach prawnych, które Sąd odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za własne. Należy podkreślić, iż Sąd Rejonowy przeprowadził ocenę dowodów w sposób prawidłowy z punktu widzenia ich wiarygodności i mocy. Sąd I instancji z zebranego materiału dowodowego wyciągnął uzasadnione i logiczne wnioski, nie dopuszczając do naruszenia jakiegokolwiek przepisu wskazanego w środku zaskarżenia, szczególnie przepisu art. 233 kpc. Kompletność materiału dowodowego spowodowała, iż nie zachodziła konieczność uzupełnienia ustaleń stanu faktycznego, a tym bardziej przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy zastosował również przepisy prawa materialnego w zakresie wskazanym w uzasadnieniu orzeczenia i odniósł się do przeprowadzonych dowodów.

Nie można zgodzić się, jak już zresztą wspomniano, z naruszeniem przepisu art. 233 kpc. Przyjmuje się, że granice swobody sędziego przy ocenie materiału dowodowego wyznaczają trzy czynniki: logiczny (obowiązek wyciągnięcia z materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych), ustawowy (powinność rozważenia całego materiału dowodowego) oraz ideologiczny (psychologiczny), przez który rozumie się świadomość prawną sędziego, kulturę prawną oraz system reguł pozaprawnych i ocen społecznych, do których odsyłają normy prawne. Zarzut przekroczenia swobodnej oceny dowodów, skutkującej błędnymi ustaleniami faktycznymi może być skuteczny tylko wtedy, gdy skarżący wykaże przekroczenie swobody sędziowskiej w zakresie któregoś z powyżej wymienionych kryteriów. Wymaga natomiast podkreślenia, że samo przedstawienie przez stronę odmiennych wniosków niż wynikają z oceny dokonanej przez Sąd I instancji nie świadczy jeszcze o przekroczeniu swobodnej oceny dowodów. Skarżący w żaden sposób nie wykazał, że Sąd Rejonowy uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, dokonując swobodnej oceny dowodów i dokonując na ich podstawie ustaleń. Wręcz przeciwnie z całokształtu materiału dowodowego powziąć można tylko jeden wniosek, a mianowicie taki, że powództwo, a tym samym i apelacja nie były zasadne.

Żądanie powoda podlegało oddaleniu już choćby z uwagi na fakt, że jak słusznie wskazał Sąd pierwszej instancji Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. (K 2/12) nie badał konstytucyjności uprzedniego

rozwiązania stosunku pracy jako warunku realizacji nabytego prawa do emerytury, a jedynie analizował wskazane artykuły ustawy w zakresie w jakim znajdowały zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie 08 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Wyrok ten nie dotyczył więc istoty rozwiązania stosunku pracy. Zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, że powód nie był objęty zakresem działania w/ w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, albowiem nabył prawo do emerytury przed 08 stycznia 2009 r. tj. od dnia 01 czerwca 2008 r. , co zresztą sam powód wykazywał, przedkładając decyzję (k. 73-74).

Przedłożona przez powoda decyzja potwierdza w sposób jednoznaczny, że wypłata emerytury od samego początku była zawieszona. Wynikało to wprost z dyspozycji art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym w dniu nabycia prawa do emerytury. Zeznania powoda potwierdzają także zaistnienie takiej okoliczności. Wbrew twierdzeniom skarżącego nie można więc przyjąć, że jego wypowiedzi i stanowisko zostały pominięte przez Sąd pierwszej instancji.

Z analizy akt sprawy wynika także bezspornie, że do rozwiązania stosunku pracy doszło na wniosek powoda, za porozumieniem stron. Bez znaczenia pozostaje przy tym motywacja powoda. Decydując się na wypowiedzenie umowy o pracę dobrowolnie zdecydował i zgodził się z nim pracodawca, że chce w tamtym momencie właśnie rozpocząć realizację nabytego prawa do emerytury, podejmując tym samym ryzyko ostatecznej utraty wynagrodzenia za pracę. Była to zatem niezależna decyzja powoda, motywowana jedynie obowiązującymi na tamtą chwilę przepisami prawa.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia Sądu pierwszej instancji także co do tego, iż faktycznie nie można przyjąć, że powód kontynuowałby zatrudnienie u tego samego pracodawcy. Sam fakt zatrudnienia u tego samego pracodawcy przez wiele lat nie gwarantował ani ponownego zatrudnienia ani otrzymywania zarobków na tym samym poziomie. Nie bez znaczenia pozostaje też wskazany przez samego powoda fakt zmiany władz w ośrodku, a w konsekwencji wystąpienia zmian kadrowych, co być może objęłoby także powoda. Nie można więc przyjąć z całą pewnością, że do dnia dzisiejszego występowałaby ciągłość zatrudnienia pomiędzy powodem a jego dotychczasowym pracodawcą, gdyby powód nie zdecydował się wypowiedzieć umowy o pracę w tamtym momencie.

Również wbrew twierdzeniom powoda w aktach sprawy brak jest dowodów, że od dnia wydania decyzji o przyznaniu świadczenia emerytalnego powód pobierał emeryturę i w jakiej wysokości. Z samej decyzji wynika, że świadczenie było zawieszona i Sądowi nie jest wiadome, czy tylko na samym początku, czy również w dacie późniejszej. Rację ma zatem Sąd Rejonowy co do tego, że nie została wykazana wysokość szkody.

Bezspornie zatem powód nie udowodnił żadnej z przesłanek deliktowych odpowiedzialności Skarbu Państwa za wydanie aktu normatywnego niezgodnego z konstytucją.

Reasumując stwierdzić należy, że wobec bezzasadności wszystkich zarzutów apelacji podlega ona oddaleniu, zgodnie z art. 385 k.p.c.

Konsekwencją powyższego jest orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego. Zgodnie z dyspozycją art. 98 k.p.c. i 108 § 1 kpc i zasadą odpowiedzialności za wynik procesu obciążono przegrywającego powoda kosztami zastępstwa prawnego obu jednostek statio fisci, bowiem w apelacji, powód podtrzymywał swoje żądanie co do obydwu Ministrów. Wysokość kosztów wynika z przepisu § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.